

beskyttede Storindustri vilde komme til at lide en Indtægtsnedgang, der under ellers uforandrede Forhold vilde beløbe sig til 4 Mill. Kr. aarligt. Men det er ingenlunde saaledes at forstaa, at Industrien behøvede at lide et saadant Tab af 4 Mill. Kr. aarligt. En stor Del af dette Beløb vilde Industrien meget let og hurtigt kunne indvinde ved at indføre en bedre Teknik, ved at specialisere Produktionen paa de forskellige Fabrikker og ved i det hele taget paa forskellig Maade at følge skarpere end hidtil med i Udviklingen. Man har mange Gange udtalt Tvivl om, hvorvidt den Slags tekniske og administrative Fremskridt i Virkeligheden lod sig gennemføre inden for den danske Industris Rammer. Man har henvist til den mægtige udenlandske Konkurrence og søgte at gøre gældende, at vi herhjemme vare nødt til at arbejde under smaa Forhold, at vi paa en Maade maatte finde os i at staa tilbage i Udviklingen. Jeg skal give Tinget et Eksempel paa ny Udviklingsmuligheder fra min egen Fabrikvirksomhed. Dette Eksempel er ikke enestaaende; det lader sig i Virkeligheden under forskellige Former overføre til de allerfleste danske Industrier. Jeg har et Væveri, hvor en Væver arbejder med 2 Dampvæve. I andre Lande har man bragt det saa vidt, at en Arbejder arbejder med 4 Væve, enkeltvis med 6, ja, man er endogsaa i Amerika naaet saa vidt, at en Arbejder arbejder med 8 Væve. En Dag, da der kom en Deputation af Arbejdere til mig, talte jeg med dem om dette Spørgsmaal, og jeg gjorde dem da følgende Forslag: Hvis De vil støtte mig, vil jeg gøre det Eksperiment at lade nogle af de dygtigste Arbejdere paa mit Væveri overtage 4 Væve i Stedet for 2. Gennemsnitsarbejdslønnen er nu 2 Kr. pr. Stk. Bomuldsvarer, og den Arbejder, som arbejder med 2 Væve, afleverer om Ugen saadan noget som 10 Stk. Han faar derved en Løn af 20 Kr. Nu gjorde jeg Arbejderne følgende Forslag: Hvis de dygtigste Arbejdere paa Fabrikken forsøgsvis ville overtage 4 Væve i Stedet for 2, vil jeg gaa ind paa at dele den opnaaede ekstra Fortjeneste med de paa gældende Arbejdere. Disse ville derefter om Lørdagen komme til at aflevere ca. 20 Stk. i Stedet for 10, jeg vil udbetale 2 Kr. pr. Stk. for 15 Stykker, altsaa 30 Kr., Arbejdernes Indtægt vil derved forøges med 50 pCt., nemlig fra 20 til 30 Kr. om Ugen, og mine Udgifter som Arbejdsgiver til Arbejds løn blive samtidig formindskede med 25 pCt., idet jeg for 20

Stykker kun betaler den Pris, som jeg hidtil har betalt for 15 Stykker. Jeg gjorde endvidere disse Arbejdere opmærksomme paa, at det er den Udvikling, som foregaar og længe er foregaaet omkring i den vide Verden. Svaret herpaa var det: Ja, Herr Kædet, det er meget godt, men naar vi nu gik til en saadan Forandring, vilde jo en Del danske Tekstilarbejdere blive ledige. Naar De giver 4 Væve til en Arbejder i Stedet for 2, hvad vil De saa gøre med de Mænd og Kvinder, som blive ledige? Man kan meget godt forstaa, at dette Spørgsmaal kommer frem inden for Arbejdernes Kreds. Arbejderne kæmpe i Almindelighed under mange Vanskeligheder, og man kan ikke forlange, at de under Drøftelsen af Forslag til Forandringer straks skulle se ud over deres Døgnvanskeligheder og regne med den store Udvikling i Fremtiden. Men i Virkeligheden stiller det sig saaledes, at hvis den danske Industri i det hele taget skal naa at blive levedygtig, ere vi nødt til, ikke alene for Arbejdsgivernes Skyld, men i første Række for Arbejdernes egen Skyld at sørge for, at vor Industri følger med Udviklingen i Udlandet. Gik vi virkelig paa vor danske Fabrikker med god Vilje fra alle Sider til saadanne Forandringer som dem, jeg her har omtalt fra mit Omraade, vilde det ingenlunde føre til, at der herhjemme blev beskæftiget færre Arbejdere; men det vilde føre til, at vi udelukkede stedse flere fremmede Varer paa en for Arbejderne, Arbejdsgivern og Forbrugerne langt sundere Maade end ved høj Toldbeskyttelse. Den Udvikling, jeg her har omtalt, er den, som f. Eks. er foregaaet i England. Der gjorde man fra Arbejdernes Side akkurat de samme Indvendinger, da man gik fra 2 Væve til 4 og fra 4 Væve til 6. Men det har vist sig, at Betingelsen for Beskæftigelsen af et stadig tiltagende Antal engelske Tekstilarbejdere netop har været den, at man har forenet de to Ting, at skaffe Arbejderne højere Løn og at skaffe Arbejdsgivern lavere Gennemsnitsudgifter i Arbejds løn. Derved er England bleven sat i Stand til at sælge sit Produkt over hele Jordkloden, og hvis man ikke havde gjort dette Skridt, ikke fulgt den Udvikling i England, vilde Englænderne ligesom de Danske have været henviste til deres eget Hjemmemarked og meget hurtigt være naaede til Grænsen for Udviklingen paa Tekstilomraadet.

Jeg skal hermed slutte mine Bemærkninger om Toldloven. Det staar mig fuldstændig klart, at det, jeg her har talt, i Grunden er en Begrævnelsestale. Under